

**Quaestio medica pro baccalaureatu : mane discutienda in almâ
Monspeliensium medicorum academiâ. / R. D. Petro Rideux ... praeside. ;
An alimentorum digestio tritus operâ. ; [Propugnabit Caesar Raphael
Durant ...].**

Contributors

Rideux, Pierre, 1674-1750.
Durant, César Raphael, active 1713.
Ecole de médecine de Montpellier.

Publication/Creation

Monspelii : Apud Honoratum Pech, Regis, Universitatis, Cleri & Urbis
typographum, 1713.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/b9jfenvr>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

COLENDISSIMO PATRI SUO
RAPHAELI DURANT
 Doctori Medico

D. D. D.

Hoc primum Doctrinæ

JATRICÆ SPECIMEN

In æternum amoris, gratitudinis, & obsequii monumentum

CÆSAR RAPHAELDURANT Turonicus.

QUÆSTIO MEDICA

PRO BACCALAUREATU MANE DISCUTIENDA

In almâ Monspeliensium Medicorum Academiâ.

R. D. PETRO RIDEUX

Professore Regio, Præside.

An Alimentorum digestio tritus operâ.

I.

TO T olim in hâc exponendâ digestionè invaluerunt opiniones, tot & adhuc ad nos usque pullularunt; ut longè minoris sit hodiè negotii, quid hâc in ré dictu sit optimum, proprio suo Marte quærere, quia etiam

A

& invenire: quàm ex tot illis opinionibus unam feligere, quæ vero propior solidis innitatur argumentis, objectiones prævisas diluat, nulliusque non faciat satis expectationi. Nos idcirco, quos brevitati consulere juvat, quid alii senserint cognoscere, quàm perscrutari modum, quem in operando natura servet, minus solliciti, aliorum mentes, quas jam exoletas, cordatus nemo tueretur, ex industriâ præteribimus, ut in stabiliendâ nostrâ sententiâ toti nunc incumbamus. O utinam sic prætermitti posset tam totiesque decantata fermentatio! brevius opus nostrum spei nostræ melius responderet. Sed quia viget hæc, suntque quàm plurimi haud ignobiles, qui ab illâ stare non dedignantur, ne temerè nos gerere videamur, hic nos decet paulisper immorari, cum aliter ex hac lite nos expedire nobis non liceat. Ergò in arenam descendamus, & prius quàm hæc de re mentem nostram aperiamus, adversariorum mentem hic libet excutere. Quàm etenim solidè stabilietur systema nostrum! si unica illa opinio, quæ nobiscum decertare potest, victa ruat, & loco deficiatur.

I I.

Fermentationis nomine nihil aliud intelligi voluerunt illius affectæ, quàm motum quemdam partium insensibilium à causâ non manifestâ propter illam quæ inter illas reperitur hæterogeneitatem, ita ut illius ope ingesti cibi in partes abeant essentielles, quæ nutriendo corpori fiant dein idoneæ: quasi rebus malè perpensis, idem nobis esse debeat utilitati, quod maximo certè nobis esset incommodo. Sed cum alimenta digerere sit opus naturæ, quæ valet optimè: ad hoc ut fermentatio suum huic operi symbolum conferat, hanc & in statu naturali simul & semper adesse demonstrari necessum est; aliòquin quamvis conicere esset ab hac unâ præternaturaliter digestionem haberi, non solum illam non semper adesse probaretur, sed adesse tantum in hominis perniciem. Verùm hæc jam missa faciamus. Videamus paucis, utrùm hæc stare possit opinio, suas etenim leges habet Chymia, quibus Chymica quæque debent opera conformari: cumque hæc huic natales præbuerit, quid mirum? si hæc nasci non potuerit, nisi legibus Chymicis conformata; saltè non debuit. Ast primò non est fermentatio, nisi fermentorum ope; hoc ita receptum ab omnibus, ut nemini non probeatur: at in homine sano nulla fermenta sunt: facilius nodum in scirpo reperires, quàm in illæso sanguine fermentum acidum. Hoc tamen unum est, quo tam audacter cum multo fermentescente assimilatur. Verùm ne gratis hæc in medium afferre videamus, indigitemus paucis, utrùm in illo fermentum illud reperiri possit, & debeat: reperiri non potest, quia si semel adesset, tanquàm causa fermentationem moliretur utpotè effectum necessarium, quam tamen non præstat, ut inferiùs evincetur: sed insuper reperiri non debet, propter quòd mediante fermentatione alimentorum principia elicerentur, quod a naturæ scopo maximè devium, cum corpus non partibus eorundem essentialibus, sed integrantibus tantum iisque minutissimis enutriatur. Quòd si lactis indolem sanguis referre credatur, saltè quemadmodum lac naturaliter numquàm fermentescit, sic & sanguis numquàm debet naturaliter fermentescere. Sed licet hoc unico probaretur ar-

egumento fermentationem non dari, juvat ulterius persequi, & vel in ipsis repagulis ipsum adversarium enecare. Quis neget necessum esse, ut vas, in quo materia fermentandi causâ reponitur, tranquille maneat, nec quibuscumque motibus agitetur? quis, inquam, neget, nisi rei Chymicæ sit undequaque rudis? nullum tamen in toto nostro corpore quod non continuo vas moveatur. Sic vinum, si semper & indefinenter in motum agatur, numquam fermentationem initurum est. Numquid sanguis, de cujus fermentatione non solum non liquido patet, quin & de cujus maxime dubitatur, fermentescet, dum alia fermentare non debent? quo jure? motus quilibet fermentationi nocet. Quantum motus circularis! quid ergo? si propter motum difficilis tantum fieret hæc jam laudata fermentatio, propter motum circularem fieret adhuc & impossibilis. Norunt insuper Chymici quâ arte materiis fermentescentibus vas aptent vacuum. Ibi cautela quâ nulla major, exigit hoc effervescentia in quam elevantur; nam timendum foret & merito, ne vas rumperetur continendis turgescitis materiis nondum capacius, & quis adeo in Anatome peregrinus, qui nesciat nullum corporis nostri vas non esse plenum. Hæc & similia rationum momenta quæ vel lyppis & tonsoribus nota sunt, à fermentatione detertere debuissent Medicos illos, qui aliundè percelebres nomenque decusque gerunt.

I I I.

Verum, quod eis fucum fecit, detegere non arduum, è longinquo rationes adducunt, quibus suam stabilire videantur opinionem, quæ rueret, & rueret, si attentè perpendantur: quare hic illas paucis non piget evolvere. Corpus à tempore fœtus in viruum grandem immensè crescere debet, quod, aiebant, integrantibus alimentorum partibus fieri nequit. Ubi enim eadem figura? Ubi eadem durities? Ubi denique, ut paucis complectar eadem qualitas? an panis V. G. si non in ventriculo fermentescat, sat dissolvetur, qui possit & os ossi se præbere indurescendum, & carnem carni copulandam? an vervecina & alia cætera, quæ nobis sunt esui alimenta, si fermentatione præviâ in partes essentielles prius non abirent, ea possent evadere, quibus corpus omne nutriretur? Ergò necessaria fermentatio? Ergò minimè repudianda? quin imò cautè servanda, cum adsit: si abesset; promptius avocanda. Ea est quorundam hominum indoles, ut, licet vix quicquam possint, se nihil non posse fidenter existiment. Digestio tritus operâ videtur illis impossibilis: ergò & reverà est, è contrâ, adjuvare videtur illis fermentatio, ergò datur hæc. Obstant obices vix ferè superabiles, quid inquam, prorsus insuperabiles, nihil eos morabuntur, qualescumque sint, complanabuntur ad arbitrium; motus, nec esse motus desinet, nec erit è loco in alium discessus, nec ullum certè fermentationi feret incommodum. Quod de motu, de quibuslibet aliis dictum esto, ubique etenim idem judicandi canon, idem ubique judicium. Ast quæ laus? quæ paranda victoria? si hæc ipsa molimina, quibus sese quidam tanquam inexpugnabiles circumcinxerant, hæc irrita faciat vel ipsius rei ipsa nuda expositio. Quæ turbæ! qui luctus! quæ lacrymæ! si fermenta loco pellantur, explodatur fermentatio dein valere jussa, & veris nequaquam

4
fictitiis instrumentis perficiatur alimentorum digestio olim tam operosa,
nunc verò tam facilis.

I V.

Omnia quibus vescimur alimenta, ut potè quæ suo more vixerint, poros habent & organa nostris poris & organis parùm vel nihil diversa: hinc est, quod metalla, aliaque id genus, quia suâ pororum configuratione à nobis maximè, ne dicam, immensum differunt, in nostri corporis nutrimentum nequicquam cedere possint, dum carnes, pisces, fructus, olera, ita facile in nostram substantiam commutantur, ut à quibusdam in corpore nostro reviviscere credantur. Hic saltem finis est, quò universi simul & singuli tendimus. Quidni seligemus, quæ eò conducunt, media? an licet hic Andabatarum more nos gerere? sed fallor. Natura sui propositi tenax & in eligendis viis quò cautior, eò doctior, trituram adoptavit, respuit fermentationem. Felices! quòd se ludos fecerint quidam, si vera sensissent, nimium infelices! quot enim morbi nos invasisent! quemadmodum etenim vel mica acidi totam massam corrumpere potis est. Quid de nobis factum? vix vixissemus. Sed dira nimium, nimium & numerosa terris morborum incubuit cohors, non accedant, quos certè inveharet fictitia fermentatio. Idcirco valeat apud Chymicos, ne suis tumultibus nostram nostri corporis nimium heu fragiliorem œconomiam turbet. Tantum etenim abest, ut hæc in partes essentielles alimentorum divisio cujusdam nobis sit utilitatis, quin imò maximo nobis esset detrimento. Sed hæc alibi, ad nutritionem potius hæc spectant, quàm ad digestionem, quæ cum nobis hic potissimum incumbat, de eâ quoque nobis hic potissimum agendum. Dedimus fidem, datam jam liberemus. Cum, ut ex jam dictis colligere est, hunc sibi finem natura proposuerit, ut alimentorum, quæ sumimus, particulis corpus cresceret, & nutriretur; hanc sibi viam debuit eligere, quæ vasa, quibus alimenta constant, non destrueret; sed quæ in immensum ingesta dividendo, propriam nullius figuram inverteret, imò servaret attritis. Hinc expulsa & explosa fermentatio; sed & hinc tritus adoptatus, & reverà: Quod medium fini magis efficax? fini magis accomodatum? Ori semel ad mota alimenta dentibus teruntur, & ne molam effugiant, obstat lingua frænum insuperabile, quæ rursus & iterum ea eidem molæ subdit semel & pluries elapsa, interim salivalis fons uberrimus effluit, qui intra particulas admissus eas distociat faciliùs dein dissociandas. Hoc humore copioso proluta in Pharingem detrudunt muscoli Pharingæi. Verùm hic quoque conteruntur, cum non terantur nullibi: Peristole actio est circumpressoria. Premuntur devolvendo, & in stomachum devolutæ non ibi novam formam induunt partes integrantes; sed tantum à se-se invicem disjunguntur, ita ut licet disjunctæ, licet separatæ, figuram mutant, nec suâ tamen figurâ mutantur.

V.

Tria tritui necessaria sunt, liquor diluens, vis conterens, vas coercens. Quid horum hic desideratur? nullum. Saliva diluit, ventriculus, qui idem

coerces, musculi faciem refert, & munus obit omnibus fibris simul & vicissim agentibus, ideo alimenta versat, miscet, attenuat; quin & è suo veluti fundo vires trahit, investit ipsum tunica interior rugis & tuberculis aspera, quæ suis rugis & tuberculis alimenta comminuit. Quot deinde modis commoveretur! viden situm? viden partes quæ superincumbunt, quæ substernuntur, quæ latera circumvestiunt? ab illis omnibus vim & robur mutuatur. Et stupenda vis illa est, quæ ex tot et tantis viribus simul agentibus emergit. Quidam magni nominis medicus ventriculum vult motu reciproco donari, qui reverà nihil aliud est, quàm corporis cujusdam itus, reditusque per eandem ultro citroque viam; adeoque cum Diaphragma sursum elevatur, & in illius cavitatem adigitur à musculis infimi ventris, tùm illius illum arctè cingunt parietes, cùmque verò complanatur idem Diaphragma, superincumbit, & pondere suo viscera removet circumambientia: ita ut nullum sit omninò tempus quo non versetur ventriculus, non agitetur, non moveatur: & ex tot & tantis motibus, quid mirum, si tritus exurgat, quo possint alimenta in partes minimas atteri. Sed quidam germanicus Rei mechanicæ peritissimus quasdam trituræ regulas stabilivit, quibus omnibus si factum sit satis, tritus à nemine negari debet. Quapropter hic iis paucis libet inhærere, ut earum unicuique quàm benè nostra congruat trituratio, demonstretur. 1°. Sunt quædam, quæ non probè teruntur, nisi prius frustatim dissecantur. Hoc observatum in nostro quod tuemur systemate. Dentibus inciduntur alimenta, quæ non nisi minuta deglutiantur. 2°. Quando conterenda materia resinosis partibus implicatur, calido mortario committi debet, deficeret aliter manca defectu caloris operatio; cui vitio precavet ventriculus eo calore donatus, quo majori vel solares dies non æstuant. 3°. Quia quæ teri debent corpora, evolutis subtilioribus suis particulis, non perfectè tererentur, nisi liquor quispiam affunderetur, cujus ope dissociandæ partes à se-se invicem facilius amoverentur, & hoc mirè præstat hic ille fermenti stomachalis nomine jam adeo notus liquor, qui densioris perspirationis formâ è sexcentis tubulorum orificiis in ventriculi cavitatem exoneratur. 4°. Ut non omnia cuique conveniunt, ita, ut tritura perficiatur, sunt quæ contundi debent, & quæ debent conquassari. Hoc ipsius ventriculi peristole facit, quemadmodum & illud exequuntur Diaphragmatis itus iterati, & musculorum abdominis. 5°. Invanum quorundam corporum trituram molireris, nisi prius eorum massam limæ operâ minuisse. Quid quæris, quod hic abundè non sufficiat? num interioris tunicæ quæ rugæ prominent & tubercula id evincunt? tandem quoniam inter tot & tanta, quæ sumuntur, alimenta, quædam reperiri possent, quæ suâ faciliori principiorum dissolutione salina possent evadere; ideo sulphurei quidam liquores admiscerentur, quorum staminibus hæc eadem salia irretiantur. Sic lac quibusdam pulveribus ad nutritum oculorum copulatur. Hæc eadem in stomacho fiunt. Linpha illa, quæ nubis instar illius cavitatem opplet, hoc idem præstat: lactis naturam æmulatur, & sulphureis suis staminibus aculeos illos, si qui sint,

obtundere gestit. Si tot igitur, et tanta congruant. Num probatum satis quod probare contendimus?

V I.

Sed errori, quantum intelligo, plerisque hoc ipsum est, quod modum, quo tritura perficitur, non satis perspectum habent. Decepit incautos nulli non notus frumenti tritus. Nam quemadmodum istud non teritur, nisi mola molæ superincumbens in motum agatur, quæ frumentum in medio stratum suis prominentiis contendat & conquasset: similiter tritum in stomacho non exerceri, utpotè quod molæ deficiant, contendunt pertinaces. Quàm planus, quàm supinus error! quàm manca cogitatio! quasi verò propterea quod hunc tantum modum, quod & falsum est, ars sedula cognoverit, alios nescire debeat arte longè perfectior natura. Huic viderentur injuriæ, si non in ipsos recideret aberratio. Daretur hoc rusticis, Philosophis nequaquam ignoscendum. Multiplex tritus multiplicis generis admittit instrumenta; quæ tamen omnia ad molas reduci possunt, & reducuntur. Aliæ etenim sunt asinariæ: aliæ verò Philosophicæ, seu animatæ. Illas quia vulgares quis ignorat? at hæc quia delitescunt in ipsius naturæ operibus paucis tantum innotescunt; et de his hic agitur. Quàm mirè subserviunt! quidni? nihil non faciunt. Expendat attentè, qui scire voluerit, quàm benè convenient, quæ jam assignavimus instrumenta. Si promissis fides, hanc liberabit prosper exitus, & forsan stupefactus lucè meridianâ clariùs perspiciet alimentorum digestionem tritu semper inchoari, tritu semper fieri nec-non tritu semper perfici.

ERGO Alimentorum digestio tritus operâ.

D I P U T A T U R I

P R O F E S S O R E S R E G I I

R. D. Franciscus Chicoyneau *Cancellarius*

R. D. Joannes Chastelain *Decanus*.

R. D. Joannes Bezac.

R. D. Petrus Chirac.

R. D. Antonius Deidier.

R. D. Antonius Magnol *Patris*
Coadjutor.

R. D. Chastelain *Patris*
Coadjutor.

Doctores Aggregati.

R. D. Joannes H. Haguénot.

R. D. Henricus Haguénot *Patris*
Coadjutor.

Doctores Ordinarii

M. Mauricius Pelerin.

M. Eustachius Marcot.

M. Bartholomæus Pascal.

Propugnabit CÆSAR RAPHAEL DURANT Turonicus Artium Liberalium Magister & Jamdudum Medicinæ Studiosus, ab horâ octavâ ad meridie, die 24. mensis Martii 1713.

MONSPELII, Apud HONORATUM PECH, Regis, Universitatis,
Cleri & Urbis Typographum 1713.